

Af Nanna C. Rohweder

kommunikationsansvarlig ON/OFF-kunstprojekt

I starten af marts skal den 83-årige radioamatør Jørgen Lindberg Hansen (OZ5LH) for fjerde gang medbringe sin radio og sin morsenøgle og medvirke i et af Helle Fuglsangs kunstprojekter. Denne gang er det på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i det forhenværende Radiohus i København og hedder ON/OFF.

Konservatoriet eleverne spiller på deres instrumenter og radioamatørerne "spiller" på deres morsenøgler når de morser Q-koder. Det samlede musikværk transmitteres og morsemelodien sendes ud i verden.

Siden Helle Fuglsang var en lille pige, har hun været fascineret af lydene fra den atmosfæriske virkelighed, der strømmede ind i barndomshjemmet, når faderen Bent Fuglsang (OZ4BF) dyrkede sit radioamatørliv. I dag er Helle Fuglsang performancekunstner, og fascinationen af hendes fars hobby har spillet så stor en rolle i mange af hendes kunstprojekter, at flere radioamatører har medvirket i Helles projekter, også hendes far. Denne gang involverer kunstneren både telegrafister, radioamatører og semaforer i sin iscenesættelse.

Oversættelse af Q-koder

Q-kodernes budskab og telegrafnøglernes lydbeat og melodi er udgangspunktet i Helle Fuglsangs kommende kunstprojekt "ON/OFF". Det foregår meget passende på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium (DKDM) i det forhenværende Radiohus på Rosenørns Allé, på den årlige Pulsar-festival, hvor nykomponeret musik præsenteres under temaet: Oversættelse. ON/OFF skal bl.a. stå for åbningskoncerten i den store koncertsal.

Radiotårnet skal blinke morse

En fredag eftermiddag i januar står der i koncertsalen to radioamatører sammen med en flok professionelle lydteknikere og performancekunstneren Helle Fuglsang. De skal sammen skabe de bedste tekniske rammer for ON/OFF. Q-koder er udgangspunktet for både musikalske og teatraliske kunstneriske nye værker som i starten af marts skal opføres i koncertsalen, i forhuset og mange flere steder i Radiohuset. Det ikoniske Radiotårn, bliver til "Det Blinkende Morsetårn" og dermed et Vartegn for kunstprojektet og festivalen.

Figur 1 Kunstner Helle Fuglsang står bag Kunstprojektet med radioamatører på Musikkonservatoriet. Her sidder hun på skødet af sin far, Bent Fuglsang. Siden hun var en lille pige har hun været fascineret af sin fars radioamatørhobby, og har lyttet til melodien i

Figur 2 Jørgen Lindberg Hansen og Michael fra Københavns radioamatørklub på Musikkonservatoriets tagterrassen foran Radiotårnet. Heroppe vil Q-koder blive sendt og transformeret til stroboskoplys, der blinker ud til resten af byen.

Inspireret af EDR

I starten af marts vil publikum kunne opleve helt ny musik for morsenøgler og klassiske instrumenter blive opført i koncertsalen. Det er de unge komponister fra konservatoriet, der har skabt musikken inspireret af et besøg hos radioamatørerne i EDR Gladsaxe. Live på scenen opføres disse helt nye unikke stykker musik fra partiturer med noder til musikerne og Q-koder til telegrafisterne. Helle Fuglsang lader de mennesker hun arbejder med – uanset om det er kunstnere eller radioamatører – gøre det, de er bedst til, men i en ny ramme så deres potentiale foldes ud på en ny måde.

Morse-bandet

Helle Fuglsang folder Q-koderne kunstnerisk ud i musikalske og teatraliske idéer i ON/OFF. En af idéerne kræver et "morse-bandet" af radioamatører. Denne dag er der to. Den ene er Michael Johansen (OZ8AGB) fra radioamatørklubben i København. Den anden er den 83årige Jørgen Lindberg Hansen (OZ5LH) blandt flokken i koncertsalen.

Morse oversat til musik i marts

Som barn faldt Jørgen Lindberg Hansen tit i søvn med hovedtelefonerne på. Barndommens ihærdige lytten holdt ved, og Jørgen har telegraferet siden 1961. Jørgen har det til fælles med eleverne på musikkonservatoriet at han har trænet og trænet så hans fingre kan formidle hans budskaber via telegrafnøglen. Ordene bliver en melodi. Det kan komponisteleverne høre og forstå. Sammen med andre radioamatører skal Jørgen være med til at skabe lydbilleder af elevernes nye musik i "Morse-bandet".

Musikken og lydene vil via radiotårnet blive transmitteret ud til andre radioamatører i hele verden i to af dagene under den ugelange Pulsarfestival, som hvert år præsenterer nye kompositioner fra konservatoriets komponistelever.

Når publikum kommer d. 7. Marts til åbningskoncerten i koncertsalen med bl.a. "morse-bandet" vil de kunne møde en flok radioamatører i forhuset, og bl.a. kunne opleve hvordan et dis-klaver direkte oversætter morsesignalerne udefra verden. D. 9. Marts kan publikum komme ind og opleve fire forskellige "oversættelser" af morse til musikalske lydfænomener rundt omkring på studiescenerne. Morsesignalerne og Q-koderne bliver oversat til lysglimt og vil undervejs sendes live ud fra Radiotårnet.

Hvor langt ud i verden kan man komme?

Denne januarfredag finder flokken sammen ud af, hvordan antennekablet skal trækkes fra koncertsalen gennem radiohuset og op til det høje kendte radiotårn. Det er essentielt så radiosignalet kan gå klart igennem og ud til verden.

"Vi radioamatører er gør-det-selv-folk, " fortæller Jørgen fortrøstningsfuldt. "Vi har forståelse for hvad der praktisk og teknisk skal til. Så gør man et eller andet, som forsøg på at få det ind i ørerne på een derude i måske USA eller Japan, og så griber det om sig. Uden at vide hvad det er."

Jørgen er optaget af hvor langt man kan komme ud i verden med sit signal. Den nysgerrighed håber Helle Fuglsang, at andre radioamatører også har lyst til at prøve i ON/OFF-projektet. Hun vil gerne invitere andre til at medvirke og komme med deres radioer og fortælle om morse og personlige anekdoter for publikum. Det er fjerde gang Jørgen er med i et af Helle Fuglsangs kunstprojekter.

Figur 3S.O.S. projektet foregik på færgerne ml. Helsingør og Helsingborg 2016 - Der blev morset imellem de to færger under overfarten.

Man synger jo streg-streg-prik-streg

Selvom Jørgen fire gange før har taget sin radio under armen for at være med i Helle Fuglsangs projekter, har han ikke haft fornemmelsen af, at han optrådt. Han er bare nysgerrig efter at vide hvad telegrafi også kan bruges til. Så han har været på baneterrænet på Nør

Så han har været på baneterrænet på Nørrebro, Siddet på en Sverigesfærge og ude på klipperne på Bornholm. Nu er han spændt på dette musikprojekt.

"Det store spørgsmål er: Hvor langt kan vi komme ud? Hvordan kan vi koge det her sammen?" "Det er en slags ny musik," siger Jørgen. "Der er en sprogmelodi i tegnene, som her skal kobles sammen med tonerne. Man synger jo streg-streg-prik-streg," Han nynner

”Dah-dah Did-dah”. Det er en åbenlys lighed mellem radioamatørismen og den nye klassiske musik, som skal opstå i radiohuset når det spæde foråret starter. ”Jeg er nysgerrig, det holder aldrig op” afslutter Jørgen og smiler forventningsfuldt.

Fakta:

Vil du opleve ON/OFF i Radiohuset?

Du kan opleve åbningskoncerten i Radiohuset torsdag d. 7. Marts kl. 19:30-21:30 i koncertsalen på Pulsarfestivalen på Musikkonservatoriet iscenesat af Helle Fuglsang

Du kan også opleve forskellige iscenesættelser af musik og Q-koder lørdag d. 9. Marts kl. 15:00-18:00 iscenesat rundt omkring i Radiohusets studiescener mm. – Billetterne er gratis begge dage

Kunstner Helle Fuglsang har før involveret radioamatører og Q-koder i andre kunstprojekter <http://www.wilmaversion.dk/index.html>